

Swartzska Färgeriet

En bild från troligen år 1951 ser så ut på vattennivån. År 1824 startade Daniel Swartz färgeri och år 1875 övertogs företaget av svärsonen C A Berglund och sedan år 1900 tog Sigurd Lund och Clas Andersson över företaget som år 1911 blev aktiebolag. Efter Linds död 1935 behöll man namnet Lind & Co och jag tror att det var 1981 man flyttade ut till Rydboholmsfabriken i Rydboholm och strax efter rev man fabriken här vid Viskan. När det gäller Borås har industrin i stor utsträckning skapat staden och förutsättningarna för dess existens och fortlevnad. Därmed har industribebyggelsen naturligtvis i hög grad påverkat dess planering och utformning. Borås lokaliserades vid grundläggningen år 1621 intill Viskan. Detta blev senare en viktig förutsättning för industriutvecklingen som startade i en blygsam skala med hantverksmässiga metoder redan i slutet av samma århundrade.

När industrialiseringen av Sverige och Borås kom igång på allvar under 1870-talet fick det stora konsekvenser för bebyggelsen i staden och under snart 150 år har industribebyggelsen i Borås utgjort ett dominerande inslag i stadsbilden. Stora tegelbyggnader, sågtandstak, faluröda träskjul, rykande skorstenar, vedupplag, höga plank och stängsel har tillsammans med nyare konfektionsfabriker i puts och glas mött och kanske förskräckt många besökare. Denna oorganiserade blandning har bildat en brokig och stökig ram kring boråsarnas vardagsliv.

Foto Glenn Murberg 20180530

Så här ser stadsbilden ut i dag vid Viskan fotograferad den 30 maj 2018.

Från norr till söder utmed Viskan och i närheten av järnvägsanslutningar runt om i staden växte det successivt fram så många industrianläggningar att de tillsammans kom att bilda ett sammanhängande, hårt exploaterat stadslandskap vilket under senare år fått benämningen "industrilandskapet". Till skillnad från den hårt reglerade stadsbebyggelse som tillkom efter 1827-års stadsbrand så har byggnationen av industrianläggningar varit relativt fri när det gäller utförande och utformning av enskilda byggnader samt deras placering i förhållande till andra byggnader. En tidig industrianläggning formades i huvudsak inte av byggnadsordningar eller stadsplaner. Istället har faktorer som industriprocesser, tillgången på byggbar mark och byggkostnader varit styrande när bybyggnation eller andra förändringar har genomförts. Industrilandskapet har på grund av sitt ständiga behov av förändring levt ett "eget liv" i staden. Lite på sidan om den mer traditionella stadsplaneringen. Staden har alltså, inom vissa ramar låtit industriområdena växa och utvecklas efter de behov som industriidkarna själva ansågs sig behöva.

Fortsättning följer i morgon fredag.